

ŠUMAVA BÖHMERWALD

ŽELEZNORUDSKO

TURISTIKA, SPORT A ZÁBAVA PO CELÝ ROK

www.sumava.net/itcruda

Vítejte na Železnorudsku

REGENSBURG
140 km
 MÜNCHEN
180 km
 PASSAU
100 km

Grosser Arber

Scheibensattel

Panorama od vleku Debrník

Herzlich willkommen in der Region Železná Ruda Welcome in the tourist resort Železná Ruda Welkom in Železnorudsko!

Zámeček

Vítejte v jednom z největších center rekreace a turistiky v Čechách. Vítejte v kouzelné šumavské přírodě s unikátními ledovcovými jezery a nedalekými vrcholy Pancíře a Špičáku, na které Vás vyveze i lanovka. Další přírodní skvosty najdete v sousedním Bavorském lese. Stále větší věhlas si získávají i celoročně nabízené kulturní, společenské, sportovní, relaxační a wellness aktivity.

Přejeme Vám příjemný pobyt a mnoho krásných zážitků.

Seien Sie willkommen in einem der größten Erholungs- und Touristikzentren in Böhmen. Wir grüßen Sie in der malerischen Gegend des Böhmerwaldes mit seinen einzigartigen Gletscherseen und den nicht weit entfernten Bergen Pancíř (Panzer) und Špičák (Spitzberg), auf deren Gipfel Sie die Seilbahn bringen kann. Weitere Naturschmuckstücke befinden sich im benachbarten Bayerischen Wald. Ein immer größeres Echo finden auch die während des ganzen Jahres angebotenen Kultur-, Gesellschafts-, Sport-, sowie Relaxations- und Wellnessaktivitäten.

Einen angenehmen Aufenthalt und viele schöne Erlebnisse wünscht Ihnen

Welcome to one of the largest recreation and tourism centres in Bohemia. Welcome to the enchanting Šumava countryside with glacial lakes and nearby peaks of Pancíř and Špičák that you can reach either on foot or by chair lifts. Other rare natural sceneries can be found in the neighbouring Bavarian Forest. The cultural, social, sports, relaxation and wellness activities offered by the local tourist facilities are gaining on popularity.

I wish you a pleasant stay and a lot of exciting experiences in our district.

Welkom in een van de grootste recreatiecentra in Bohemen. Welkom in de betoverende natuur van het Šumava (Boheems Woud) met unieke gletsjermereen en de nabijgelegen bergtoppen Pancíř (Pantser) en Špičák waarheen u per kabelbaan kunt komen. Andere natuurschatten vindt u in het naburige Bavorský les (Beierse Woud). Steeds vaker bereiken de bekendheid, het gehele jaar door, de aangeboden cultuur-, gezelschaps-, sport-, ontspannings- en wellnessactiviteiten.

Een aangenaam verblijf wordt u gewenst door

Michal Šneberger

starosta města / Bürgermeister der Stadt / Chief Magistrate / burgemeester Železná Ruda

Jezerní hora

Rozvodí

Špičák

Špičácké sedlo

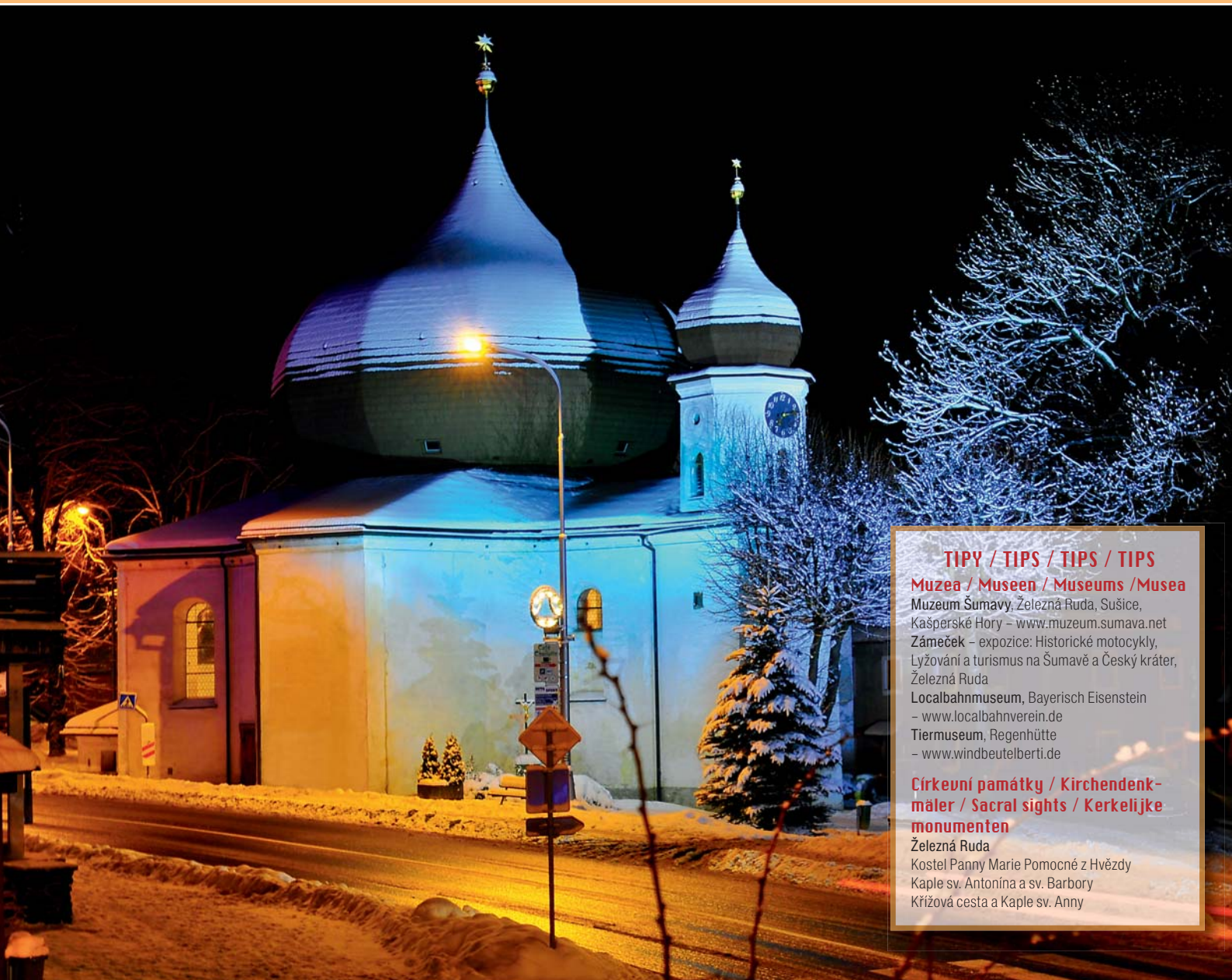
Hofmanky

Pancíř

ŠPIČÁK

ŽELEZNÁ RUDA

Jak šel čas aneb putování s

TIPY / TIPS / TIPS / TIPS

Muzea / Museen / Museums / Musea

Muzeum Šumavy, Železná Ruda, Sušice, Kašperské Hory – www.muzeum.sumava.net
Zámeček – expozice: Historické motocykly, Lyžování a turismus na Šumavě a Český kráter, Železná Ruda

Localbahnmuseum, Bayerisch Eisenstein
– www.localbahnverein.de

Tiermuseum, Regenhütte
– www.windbeutelberti.de

Čirkevní památky / Kirchendenkmäler / Sacral sights / Kerkelijke monumenten

Železná Ruda

Kostel Panny Marie Pomocné z Hvězdy

Kaple sv. Antonína a sv. Barbory

Křížová cesta a Kaple sv. Anny

Wie die Zeit verging oder Wanderung durch die Jahrhunderte

D Die Stadt Železná Ruda entstand in der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts, als hier der Fürst Nothaft einen Eisenhammer baute. Im Mittelalter begannen die Glashütten zu entstehen, die später sehr gut prosperierten. Viele unterschiedliche Handwerke nützen während der ganzen Geschichte die Reichtümer der umliegenden Wälder aus. Das älteste Gebäude in Železná Ruda ist sein neu rekonstruiertes Schloßchen mit dem Museum alter historischer Motorräder und den Ausstellungen „Skifahren und Tourismus im Böhmerwald und der Böhmisches Krater. Mit der Geschichte der Glas- und Hammerwerke können Sie sich im Museum des Böhmerwaldes vertraut machen. Ein einzigartiges Denkmal ist die Barockkirche Mariä Hilf vom Stern mit ihrer Zwiebelkuppe. Seit 1877, wo unter dem Spitzberg (Špičák) der damals längste Tunnel in Österreich-Ungarn beendet wurde, der die Eisenbahnverbindung zwischen Böhmen und Bayern ermöglichte, begannen in der Region Železná Ruda die ersten Touristen zu erscheinen. Mit der Glasindustrie, Anfängen von Touristik und Skifahren sowie mit der bis jetzt wenig bekannten Militärbefestigung aus den 60er Jahren des 20. Jahrhunderts können Sie sich auf den Lehrpfaden vertraut machen – mehr auf der Seite 26. Einige Glashütten im benachbarten Bayern arbeiten noch jetzt.

**Hammerschmiede, Holzfäller, Glasmacher,
Eisenbahnen, Schifahrer**

Changing times - a trip through the centuries

GB The township of Železná Ruda originated in the first half of the 16th century when Duke Nothaft established an iron-working hammer mill there. The local glassworks date back to Middle Ages and for centuries have been successful and prosperous. Many of the local trades were based on processing the wood from the surrounding forests. The oldest building in Železná Ruda is the reconstructed castle presently housing a collection of historical motorbikes and exhibitions entitled Skiing and tourism in the Šumava and the Czech Crater. The Museum of the Šumava has exhibitions on the history of the local glass-making and iron forging. A rare sight is the Saint Mary Helping Baroque church with an onion-shaped cupola. In 1877, following completion of the Špičák railway tunnel, the longest in the Austro-Hungarian Empire, facilitating the railway connection between Bohemia and Bavaria, the first modern tourists started to come to the Železná Ruda district. Thematic nature trails will acquaint the visitors with the local glass-making history, the beginnings of tourism and skiing, and with the little known border fortifications dating to the 1960s (for more information, see pages 26). A few glassworks are still in operation in the neighbouring Bavaria.

**Hammer-mill workers, wood cutters,
glass makers, railway, skiers**

Tijdsverloop zwerfend door de eeuwen

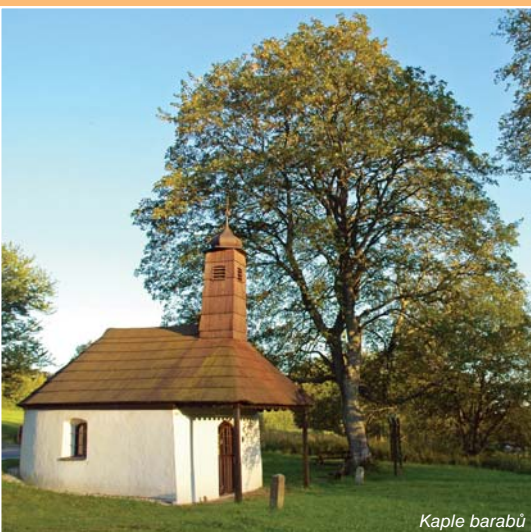
NL De stad Železná Ruda is in de eerste helft van de zestiende eeuw ontstaan toen de vorst Nothaft hier de eerste smederij voor het bewerken van ijzer heeft ingericht. In de middeleeuwen zijn hier glasfabrieken ontstaan die later uitzonderlijk gebloeid hebben. Vele verschillende ambachten maken door de hele geschiedenis heen gebruik van de rijkdom in de omgevende bossen. Het oudste gebouw in Železná Ruda (Ijzersteen) is het opnieuw gerestaureerde kasteeltje met een museum voor historische motorfietsen, als ook exposities betreffende het Skiën en het Toerisme in het Šumava (Boheems Woud) en de Český kráter (Tsjechische Krater). In het Museum Šumava kan kennis gemaakt worden met de geschiedenis van de glasindustrie en de ijzersmederijen. Een unieke denkwaaardigheid is de barokke Kerk van de Maagd Maria de Helpende met een tulpkoepl. In 1877, toen de langste spoorwegtunnel in Oostenrijk-Hongarije werd afgebouwd waardoor een spoorwegverbinding tussen Bohemen en Beieren mogelijk werd gemaakt, zijn de eerste toeristen in de Železná Ruda Strek gekomen. Met de geschiedenis van de glasindustrie, met het begin van het toerisme en het skiën en met de noch weinig bekende schansen uit de zestiger jaren van de 20e eeuw kunt u kennis maken op de educatieve paden – meer op pag. 26 Een aantal glassmelterijen in het naburige Beieren werkt noch steeds.

**Ijzersmeden, houthakkers en -handelaar-
en, glasblazers, spoorlijn, skiërs**

taletími

Město Železná Ruda vzniklo v polovině šestnáctého století hrabětem Nothaft, když zde byl založen hamr na zpracování železa. Ve středověku zde začaly vznikat, a brzy velice prosperovat, sklárny. Mnoho rozličných řemesel využívá po celou historii bohatství z okolních lesů. Skláře dosud připomínají některé místní názvy v okolí – např. Staré Hutě, Pamferova Huť Gerlova Huť, Ascherlack (Popelní domky) nebo např. ulice K Hamru, Sklářská apod. Nejstarší budovou v Železné Rudě je nově zrekonstruovaný zámek s muzeem historických motocyklů a s expozicemi Lyžování a turismus na Šumavě a Český kráter. S historií sklářství a hamernictví se můžete seznámit v Muzeu Šumavy. Originální je barokní kostel s cibulovou bání Panny Marie Pomocné z Hvězdy. Od roku 1877, kdy byl dokončen pod Špičákem tehdy nejdelší železniční tunel v Rakousku-Uhersku, který umožnil železniční spojení Čech a Bavorska, se začali na Železnorudsku objevovat stále více turisté. S historií sklářství, počátky turistiky a lyžování na Železnorudsku a s dosud málo známým opevněním ze 60. let 20. století, se můžete seznámit na naučných stezkách – více na str. 26. Několik sklářských hutí dosud pracuje v sousedním Bavorsku.

Kaple barabů

Černé jezero

Lávková cesta

Juránkova chata

Hamerníci, dřevaři, skláři, železnice, lyžníci

Zelený ostrov uprostřed Evropy

TIPY / TIPS / TIPS / TIPS

Urcholy / Gipfel / Peaks / Bergtoppen

Pančič, 1214 m,

🚶🚶🚶 3 km + lanovkou nebo 🚠 🚶 7 km

Špičák, 1202 m,

🚶🚶🚶 3 km + lanovkou nebo 🚠 2 km

Grosser Arber (Velký Javor), 1456 m,

🚶🚶 11 km + lanovkou nebo 🚠 2 km

Ostrý (Grosser Osser), 1293 m,

🚶🚶 13 km + 🚠 🚶 6 km

Großer Falkenstein, 1315 m,

🚶 12 km + 🚠 🚶 7 km

Další zajímavé vrcholy s kruhovým rozhledem:

Poledník, Svatobor Javorník, Boubín, Luzný, Roklan

Špičák

Grüne Insel innerhalb von Europa

Die Region Železná Ruda ist ein Bestandteil des Berglandes Železnorudská hornatina, wo die Höhenunterschiede größer als im Gebiet des Böhmerwaldgeländes sind. In ihrer vollen Pracht zeichnet sich hier vor uns das Bergpanorama mit dem Berg Špičák (Spitzberg) und seinem neuen Aussichtsturm, mit dem Berg Jezerní hora (Seeberg 1343 m) und den Karen beider Seen, sowie der Bergrücken Pančič mit seinen Dominanten Pančič (Panzer), Mústek (Brückel) und Prenet, der Berg Falkenstein (mit Wasserfällen und Urwald an dessen Hängen) sowie der höchste Gipfel des Böhmerwaldes und Bayerischen Waldes - der Große Arber (Velký Javor, 1456 m). Unvergesslich - direkt von der Seilbahn auf den Panzer (Pančič) ist auch der Blick auf den Kunischen Wald (Královský hvozď) mit dem Berg Oster (Ostrý) - einem der schönsten Gipfel der Böhmerwaldes und des Bayerischen Waldes. Bei guter Sichtbarkeit, insbesondere im Herbst und im Winter, sieht man von den Berggipfeln aus die sich am Horizont ganz deutlich zeichnenden Alpenkämme. Böhmerwald, die verträumte Berglandschaft, die rauschenden Wälder, Nassgallen und Hochmoore - die sog. Böhmerwaldfilze mit ihrer typischen nordischen Torfmoorvegetation bilden zusammen mit dem benachbarten Bayerischen Wald die größte grüne Insel in Mitteleuropa. Železná Ruda grenzt sowohl an den Nationalpark Böhmerwald (Šumava) - den größten Nationalpark in der Tschechischen Republik, als auch an den deutschen Nationalpark Bayerischer Wald. Einige Gebiete werden der Natur selbst zur Erneuerung überlassen.

Wälder, Wiesen, Nassgallen, Gipfel

A green island at the centre of Europe

GB The surroundings of Železná Ruda belong to the Železnorudská hornatina hilly region with greater altitude differences than the Šumava plains. You will enjoy the panoramic views of Špičák with the new viewing tower, Jezerní Hora (1,343m) with two glacial cirque lakes, the Pančič range including the tops of Pančič, Mústek and Prenet, Falkenstein with waterfalls and primeval forest on its flanks, and the highest mountain of both the Šumava and Bavarian Forest - Grosser Arber (1,456m). Particularly fine are views of the Royal Forest and the dramatic skyline of Ostrý, one of the most picturesque peaks of the Šumava, from the cableway going to Pančič. On days of good visibility, usually in spring and autumn, you will see the far-off ranges of the Alps in the south. The Šumava: the melancholy mountainous countryside, humming woods, swamps and highland bogs with typical northern peat flora form, jointly with the neighbouring Bavarian Forest the largest green island in Central Europe. Železná Ruda is found in the immediate vicinity of the Šumava National Park and the German National Park of Bayerischer Wald. Some areas have been left for the nature to take over and create new wilderness. The overgrown sites of the former mountain villages, meadows and former pasture lands abound in rare plants and flowers.

Woods, meadows, swamps, mountain peaks

Een groen eiland in het centrum van Europa

NL De streek van Železná Ruda (Ijzersteen) is een deel van het Debrnická hornatina (Debrník Bergland) dat door grotere hoogteverschillen dan het gebied van Šumava vlakten wordt gekenmerkt. U ziet voor u in volle schoonheid de bergpanorama's met de berg Špičák waar een nieuwe uitkijktoren staat en met de berg Jezerní hora (Meerberg) (1.343 m) met karen van de beide meren, Pančičský hřbet (Pantser Rug) met de dominerende berg Pančič (Pantser), Falkenstein (met watervallen en een oerwoud op zijn hellingen) en met de hoogste top van het Šumava (Boheems Woud) (1.456 m) en het Bavorský les (Beierse Woud) - de Velký Javor (Grosser Arber). Bij een goed zicht, voornamelijk in de herfst en de winter, zal u betoverd zijn door het uitzicht vanaf de toppen op de duidelijk zichtbare bergkammen van de Alpen. Šumava, een mijmerend berglandschap, ruisende bossen, moerassen en hoogvenen in de bergen - zgn. veengronden van Šumava met een typische noordelijke turfvegetatie - vormen samen met het naburige Beierse Woud het grootste groene eiland in Midden-Europa. Aan Železná Ruda grenst het Nationaal Park Šumava - het grootste nationale park in de Tsjechische Republiek - en het Nationaal Park Beierse Woud. Sommige gebieden zijn voor eigen herstel aan de natuur overgelaten waardoor er voor de ogen van de mensen een nieuwe wildernis ontstaat.

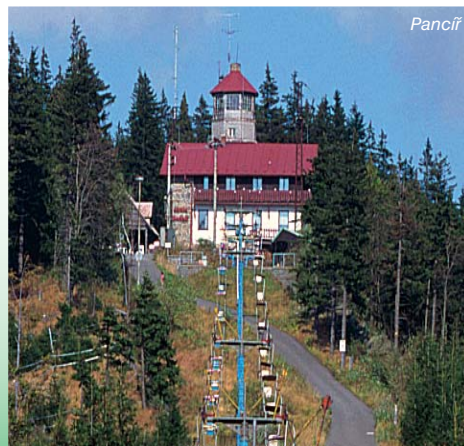
Bossen, weiden, moerassen, bergtoppen

Železnorudsko je součástí Železnorudské hornatiny, která se vyznačuje většími výškovými rozdíly než např. krajina v oblasti šumavských plání. Rýsují se tu před vámi v plné kráse panoramata hor se Špičákem s novou rozhlednou a Jezerní horou (1343 m) s kary obou jezer, Pancířským hřbetem s dominujícím Pancířem, Müstkem a Prenetem, hřebenem Polomu a Falkensteinem (s vodopády a pralesem na jeho svazích) a nejvyšším vrcholem Šumavy a Bavorského lesa – Grosser Arber (Velkým Javorem, 1456 m). Nezapomenutelné pohledy např. přímo z lanovky na Pancíř jsou na Královský hvozď s Ostrým, který je jedním z nejhezčích vrcholů celé Šumavy a Bavorského lesa. Za dobré viditelnosti, zejména na podzim a v zimě, vás uchvátí pohled z vrcholů na obzory se zřetelně se rýsujícími hřebeny Alp. Šumava, okolní zadumaná krajina hor, šumící lesy, mokřady a horská vrchoviště – tzv. šumavské slatě s typickou severskou rašelinnou vegetací, vytváří spolu se sousedním Bavorským lesem největší zelený ostrov uprostřed Evropy. Se Železnou Rudou sousedí jak Národní park Šumava – největší národní park v České republice, tak i německý Nationalpark Bayerischer Wald. Část území obou parků je ponechána přírodě pro vlastní obnovu, vzniká tu takzvaná nová divočina. Převážně lesní krajinu doplňují postupně zarůstající pláně po bývalých vesnicích, horské louky a tzv. šachty – dříve pastviny pro dobytek v Bavorsku, které jsou od jara do podzimu zalité množstvím často velmi vzácných květů.

Grosser Arber

Pancíř

Teče voda vodička - jezera,

TIPY / TIPS / TIPS / TIPS

Jezera / Seen / Lakes / Meren

Černé jezero, 🚗 🚚 5 km + 🚶 3,5 km
Čertovo jezero, 🚗 🚚 3 km + 🚶 3 km
Jezero Laka, 🚗 🚚 9 km + 🚶 5 km
Prášilské jezero, Kleiner Arbersee, Großer Arbersee

Udopády / Wasserfälle / Waterfalls / Watervallen

Bílá strž, 🚗 🚚 10 km + 🚶 6 km
Steinbachfälle a Hölzbachgespreng, Rißloch

Nádrže / Staussen / Reservoirs / Stuwmeren

Nýrská přehrada, nádrž pod Černým jezerem, Schwellhäusel, Frauenau

Mokřady / Nassgallen / Swamps / Moerassen

Úhlavský luh, Brčálnické mokřady, Šmauzy, Suché studánky

Potoky / Bäche / Streams / Beken

Zelenský, Bílý, Jezerní, Grádelský, Slatinný, Gr. Deffernik, Prášilský

Řeky / Flüsse / Rivers / Rivieren

Úhlava, Křemelná, Řezná

Projekt „Beetagg“

Na 150 atraktivních místech si můžete po inicializaci programu očit kód do mobilu a stáhnout si informace o místě a foto.

Es strömt das Wasser - Seen, Bäche, Flüsschen

Das größte Kleinod in der Region Železná Ruda und Böhmerwald sind ihre Seen vom Gletschersprung, die einzigen in der Tschechischen Republik. In dem Naturschutzgebiet Schwarzer und Teufelssee (Černé a Čertovo jezero) befinden sich die größten und tiefsten Seen, Laka ist der am höchsten gelegene, aber zugleich der kleinste und seichteste der Seen. Durch das ganze Gebiet Železná Ruda verläuft die europäische Hauptwasserscheide. Die Wasser aus Mooren, Sümpfen und Quellgebieten enden entweder im Fluss Řezná/Regen, der in Deutschland in die Donau mündet und sich dann zusammen mit ihr ins Schwarze Meer ergießt, oder im Flüsschen Křemelná, das sich mäanderartig durch die Bergwiesen schlängelt, um sich später in ein tiefes Tal einzuschneiden und nach seinem Zusammenfluss mit dem vielleicht schönsten Fluss Böhmens - dem wilden steinigen Vydra in Čejkova Pila den Fluss Otava bildet. Der dritte Fluss heißt Úhlava und bildet das tiefste Tal des Böhmerwaldes von Brčálník bis nach Hamry, wo er in den Fluss Úhlava mündet. Der Bach Bílý potok bildet auf seinem oberen Lauf den höchsten Wasserfall im Böhmerwald, der Bílá strž heißt. Die Wasser der Flüsse Křemelná und Úhlava enden in der Moldau und in der Elbe und mit diesen in der Nordsee.

Gletscherseen befinden sich nur in Böhmen und im Böhmerwald

Where do all the waters flow?

GB The Železná Ruda district in the Šumava boasts of glacier lakes, the only ones in the whole of Czech Republic. Černé and Čertovo are the largest and deepest lakes found at the centre of a nature preserve of the same name. Laka is the highest-located and smallest of the Šumava glacier lakes. Grosser Arber in Bavaria is noted for the Big and Small Arber lakes found at its foot. The many streams and rivulets, at places quietly flowing or gurgling through narrow ravines, invite the enchanted observer to stop and ponder upon the nature's persistence. The Železná Ruda district is noted as the main European watershed line. The waters of the mountain bogs, swamps and source areas end either up in the Řezná that empties in the Danube in Germany and with that mighty river into the Black Sea, or in the Křemelná which, after meandering through the mountain meadows, later cuts into a deep valley to form, after joining the allegedly most beautiful Czech river - the wild Vydra at Čejkova Pila, the Otava. The third river of major importance is the Úhlava, running along the deepest valley in the Šumava from Brčálník to Hamry where it embraces the Bílý stream at whose upper regions is the highest waterfall of Bílá strž. The Křemelná and Úhlava eventually empty into the Vltava and the Elbe to end up in the Northern Sea.

Glacier lakes, the only ones in the country

Water, watertje stroomt - meren, beekjes, riviertjes

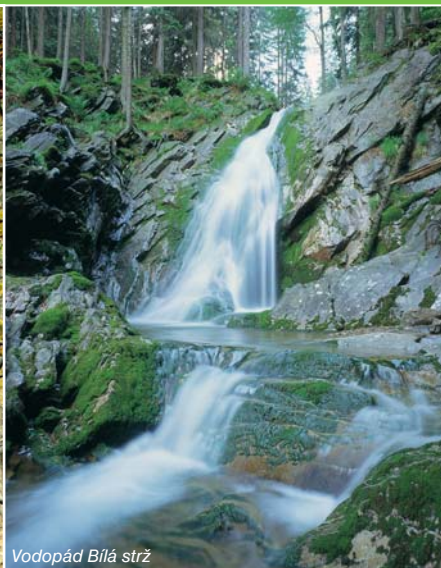
NL Als grootste natuurjuwelen in de omgeving van Železná Ruda en ook in Šumava zijn de oorspronkelijk van gletsjers ontstane meren, de enige in de Tsjechische Republiek. Het Černé jezero (Zwart Meer) en Čertovo jezero (Duivelsmeer) in het Nationaal Natuurreservaat zijn de grootste en diepste meren, het Laka Meer is het hoogst gelegen meer maar tegelijk het kleinste en ondiepste van alle meren. Door de gehele streek van Železná Ruda loopt de Europese hoofdwaterscheiding. Het water van veengronden, moerassen en brongebieden eindigt in de rivier Řezná die in Duitsland in de Donau uitmondt en daarna in de Zwarte Zee, of in de rivier Křemelná die eerst met vele bochten door bergweiden loopt en zich later door een diep dal snijdt waarna de samenloop met de waarschijnlijklijk mooiste Tsjechische rivier - de wilde steenachtige Vydra bij de Čejkova Pila (Zagerij) - de rivier Otava vormt. De derde rivier is de Úhlava die een prachtig, meestal diep dal in Šumava van Brčálník tot Hamry vormt waar de Bílý potok (Witte Beek) in de Úhlava uitmondt. Aan het bovengedeelte van deze beek vinden wij de hoogste waterval van Šumava - Bílá strž (De Witte Kloof). Water uit de rivieren Křemelná en Úhlava komt in de Vltava (Moldau) en Labe (Elbe) terecht en vervolgens in de Noordzee.

Gletsjermereen zijn in de Tsjechische Republiek enkel in Šumava

potoky, říčky

Největším přírodním skvostem na Železnorudsku i na Šumavě jsou jezera ledovcového původu, jediná v České republice. V Národní přírodní rezervaci Černé a Čertovo jezero jsou největší a nejhlubší jezera, jezero Laka je nejvýše položené, ale zároveň nejmenší a nejmělkčí z jezer na Šumavě a v Bavorském lese. Pod Velkým Javorem v Bavorsku se zrcadlí hladiny Velkého a Malého javorského jezera. Zajímavým cílem turistů jsou i stříbropěnné, někde divoce zurčící, jinde klidné potůčky a říčky. Železnorudsko dělí hlavní evropské rozvodí. Vody ze svahů Pancíře končí buď v Řezné, která se v Německu vlévá do Dunaje a s ním do Černého moře nebo v Křemelné nejprve meandrující v horských loukách, později se zařezávají do hlubokého údolí a vytvářející na Čeňkově Pile, po soutoku se snad nejkrásnější českou řekou – divokou kamenitou Vydrou, dříve zlatonosnou řeku Otavu. Třetí řekou je Úhlava, tekoucí pod Brčálníkem nejhlubším údolím na Šumavě. V Hamrech ústí do Úhlavy Bílý potok, na jehož horním toku je nejvyšší šumavský vodopád Bílá strž. Vody z Křemelné a Úhlavy nakonec skončí ve Vltavě a v Labi a posléze v Severním moři.

Vodopád Bílá strž

Grádelský potok

Černé jezero

Velké javorské jezero

Malé javorské jezero

Jezero Laka

Meandry Křemelné na Zhůří

Ledovcová jezera jsou v Čechách jen na Šumavě